Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Concept-jaarstukken 2021, concept-regionale agenda 2023-2026 en concept-begroting 2023 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Adviseur	: B. Boelens	**Datum B&W**	: 10 mei 2022
Programma	: 0 Bestuur en organisatie	**Datum Raad**	: 21 juni 2021
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn	**Openbaar**	: ja

Aan de Raad

Aanleiding
Voor u ligt de regionale agenda 2023-2025 en begroting 2023-2026 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Nadat in 2021 de regionale agenda 2022, samen met de begroting 2022, is vastgesteld, is dit de eerste meerjarige agenda en begroting. Hiermee komt het Algemeen Bestuur (AB) tegemoet aan de wens om de uitvoering van de gezamenlijke ambities, vertaald in opgaven en speerpunten, vast te leggen in een meerjarige agenda voorzien van een financiële vertaling.

De vraag aan u is of u zich herkent in de (uitwerking van de) ambities en de bijbehorende acties in de concept-agenda. U wordt gevraagd vóór 24 juni a.s. te reageren.

Gevraagde beslissing
1. In te stemmen met de bijgevoegde bestuurlijke reactie op de concept regionale agenda 2023-2026 en de conceptbegroting GMRAN 2023 waarmee:
   a. de raad de intentie uitspreekt om in te tekenen op alle opgaven in de regionale agenda;
   b. de raad een reactie geeft op de regionale agenda conform het voorstel;
   c. de raad een zienswijze indient op de conceptbegroting 2022 conform het voorstel;
2. De meerkosten van € 1.700 te verwerken in de kadernota;
3. Geen zienswijze in te dienen op de concept-jaarrekening van de GMRAN.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om met de 18 regiogemeenten, de provincie en de betrokken triple helix partners samen te werken aan een sterke regio. De regionale agenda en de begroting 2023 geven inhoud aan deze versterkte regionale samenwerking. Door nu in colleges en raden reacties op te halen op de concept regionale agenda en de conceptbegroting, kan het AB van de GMRAN in het najaar gedragen definitieve versies voorleggen aan de colleges en raden.

Argumenten
1a. Regionale samenwerking is onveranderd nodig voor de maatschappelijke opgaven
De argumenten voor een sterke regio, zoals benoemd in het raadsvoorstel van 6 juli 2021, blijven onverminderd van kracht:
- Er is nog steeds urgentie om de problemen van werkloosheid, economische groei, huisvesting en bereikbaarheid te lijf te gaan. Er is gezamenlijke inzet noodzakelijk om iedereen werk en huisvesting te kunnen bieden en tegelijkertijd de regio bereikbaar te houden; duurzaam, energieneutraal en circulair te maken en te zorgen voor het beschermen en versterken van onze groene leefomgeving en natuurgebieden.
- We bereiken samen meer dan dat we als losse gemeenten zouden opereren, ook richting andere overheden. De opgaven zijn gemeentegrensoverschrijdend. De regionale agenda stelt ons beter

in staat om de opgave op een effectieve en efficiënte wijze te organiseren. De regionale agenda vormt een goede basis voor samenwerking met en (financiële) ondersteuning van andere overheden. Provincie, Rijk en de EU geven er de voorkeur aan om met regio's zaken te doen dan met losse gemeenten.
- In sommige opgaven zitten onderdelen waarvan het min of meer verplicht of logisch is om deze op regionale schaal op te pakken. We noemen als voorbeelden de RES (Regionale Energie Strategie), RPW (Regionale Planning Werklocaties) en Woningbouwplanning en -programmering. Ook als we besluiten om niet mee te doen met de opgaven, dan zullen de eigen voornemens op deze terreinen van een goede ruimtelijke onderbouwing moeten worden voorzien en moeten worden afgestemd op het regionale verhaal. Als we niet met de opgaven meedoen hebben we aanzienlijk minder invloed bij het opstellen van regionale kaders, wat ook in negatieve zin kan doorwerken bij het onderbouwen van onze voornemens.
- Door het uitspreken van de intentie om in te tekenen op de opgaven toont Rozendaal zich een betrouwbare bestuurlijke samenwerkingspartner. Samenwerking is een kernbegrip in onze gemeente, die voor de uitvoering van gemeentelijke taken en voor vrijwel alle voorzieningen afhankelijk is van anderen. Door te investeren in de regionale samenwerking versterken we ook ons bestuurlijk en ambtelijk netwerk met omliggende gemeenten.

1b. De eerste resultaten van de GMRAN zijn zichtbaar: in de regio en voor Rozendaal
In het eerste kwartaalbericht van de GMRAN is de voortgang van te lezen op de verschillende opgaven:
- Een versnelling van de woningbouwopgave met als doel om uiteindelijk 60.000 woningen bij te bouwen tot 2040.
- Onderzoek om nieuwe woningbouwlocaties te ontsluiten met een beroep op het mobiliteitsfonds.
- Een instrument ('Circulaire Impactladder') om de circulariteit van woningen te toetsen.
- Een subsidieaanvraag voor een wandelroutenetwerk waarbij provinciale cofinanciering van € 500k verwacht wordt.
- Voor diverse opgaven tijdrovende subsidieverwervingsacties in gang gezet.
- Regionale inkoop van elektriciteit en gas.
- Voorbereiding RES 2.0.

Onze inwoners hebben vooral indirect voordeel van de inspanningen in de regio, maar in Rozendaal hebben wij ook direct profijt van de GMRAN-activiteiten. Het wandelroutenetwerk loopt ook over ons prachtige grondgebied. Door de samenwerking in de Regionale Energiestrategie leveren wij ook op dit belangrijke thema een bijdrage. Door deel te nemen aan de regionale inkoop van gas willen wij de risico's op nog hogere gasprijzen beperken. Door ons variabele contract verwachten wij in 2022 een forse verhoging van onze gasrekening. De bundeling van expertise bij regionale inkoop biedt ons de kans op een periodieke afweging voor het beste contract, waarbij nadrukkelijk duurzaamheidscriteria worden meegenomen.

2. De kostenverhoging van € 1.700 (inwonerbijdrage stijgt met € 0,94) is voldoende onderbouwd
In 2022 stijgt de inwonersbijdrage naar € 7,67 (in 2021 € 6,73). De kostenverhoging wordt in bijlage 4 (Onderbouwing ontwikkeling inwonersbijdrage) toegelicht: indexatie, realistischer begroten, kennisbundeling bij GMRAN en extra inzet op een paar posten. Rozendaal heeft hier direct (o.a. meedoen in de regionale inkoop van energie) en indirect voordeel van. Ons college blijft in de bestuurlijke reactie aandacht vragen voor de punten die genoemd zijn in onze zienswijze van 2021 (waaronder geen dubbeling op andere initiatieven, stopstrategie voor projecten die niet werken,

kritische houding op verhouding meeropbrengst en kosten). Ons college vindt de argumenten voor de kostenverhoging voldoende om deze te rechtvaardigen.

3. Inzet rekeningresultaat voor inhaalslag bedrijfsvoering en verschillende opgaven is reëel
Het AB stelt voor om het positieve rekeningresultaat van € 331k in te zetten voor een storting in de algemene reserve die is bedoeld om de vertraagde inrichting van het regiobureau uit te voeren (€ 100k) én om een aantal opgaven te versnellen (€ 231k). Zie hiervoor ook de Memo Onderbouwing inzet rekeningresultaat 2021 in bijlage 14. Ons college vindt de argumenten in deze toelichting reëel. Een deel van het overschot wordt ingezet voor uitgestelde kosten die toch al beoogd waren en een ander deel om opgaven te versnellen waar bij de deelnemers draagvlak voor is.

Kanttekeningen
1. De kost gaat voor de baat uit
Bij het opstarten van regionale samenwerking op complexe opgaven zijn niet direct concrete resultaten te verwachten. Tegelijkertijd willen de deelnemende gemeenten, die ook te maken hebben met financiële krapte, waar voor hun geld zien en de kosten beheersbaar houden. Toch is de bijdrage die in 2023-2025 nodig is voor de realisatie van de opgaven hoger dan in 2022. Dit heeft verschillende redenen. De GMRAN heeft in 2021 en 2022 geïnvesteerd in het formuleren van ambities en maken van plannen, zeker bij relatief nieuwe opgaven zoals Ontspannen regio. Nu deze inzet steeds concreter wordt en de GMRAN overgaat tot het organiseren van de uitvoering, vraagt dat meer middelen.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan het AB van de GMRAN schriftelijk op de hoogte stellen van de bestuurlijke reactie op de concept regionale agenda en de conceptbegroting. Deze reactie is (als één document) als bijlage toegevoegd. We hebben daarbij aansluiting gezocht bij de opmerkingen in onze zienswijze van vorig jaar. Na de raadsvergadering van stellen we het AB van de GMRAN op de hoogte van het definitieve raadsbesluit en de bestuurlijke reactie.

a) Planning
Na de zienswijzeprocedure wordt de regionale agenda 2023-2025 inclusief begroting 2023-2026 op 6 juli vastgesteld door het AB. De gemeenten worden vervolgens uitgenodigd op alle vijf opgaven in te tekenen voor een periode van drie jaar. Medio september wordt een uitgewerkt bestedingsplan 2023 voorgelegd. Hierin staan de activiteiten, kosten en te behalen resultaten voor het komende jaar meer in detail beschreven. De opgaveovereenkomsten zijn ter informatie. Deze hoeven pas in het najaar, na onze begrotingsbehandeling, ondertekend te worden.

b) Evaluatie
In de Jaarstukken 2021 (p. 20-22) staat een overzicht van de voortgang op de verschillende opgaven. En in het recent op de leesmap geplaatste Kwartaalbericht GMRAN 1e kwartaal 2022 staat een actueel overzicht. Veel – vooral voorbereidende – activiteiten zijn in gang gezet en dat moet in de komende jaren tot concrete resultaten leiden.

c) Participatie en communicatie
Het Regiobureau communiceert na definitieve vaststelling in het AB over de regionale agenda.

d) Publicatie verplicht?
Nee

Wat mag het kosten?
De conceptbegroting 2023 geeft inzicht in de kosten voor het Regiobureau en in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de vijf opgaven. In onderstaande tabel wordt uitgesplitst hoe dit bedrag verdeeld is over de vijf opgaven.

	Regio-bureau	TEB	Verbonden	Productief	Circulair	Ontspannen	Groene Groei	Totaal
Bedrag per inwoner	2,57	1,00	1,51	0,97	0,93	0,65	1,04	8,67
Rozendaal	4.520	1.756	2.660	1.711	1.631	1.143	1.830	15.250

De bijdrage aan het Regiobureau bedraagt € 2,57 per inwoner (incl. inflatiecorrectie). De concept regionale agenda 2023 vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de opgaven is in totaal € 5,10 per inwoner. Tezamen met de bijdrage aan de The Economic Board (TEB) komt de totale bijdrage van Rozendaal uit op € 15.250. Omgerekend is dit ongeveer 0,23 % van het totale opgavenbudget van alle regiogemeenten (€ 6,7 mln).

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Concept - Bestuurlijke reactie concept Regionale agenda van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (incl. zienswijze op concept-begroting 2023-2026)
2. Aanbiedingsbrief concept-regionale agenda GMRAN 2023-2026
3. Regionale Agenda 2023-2026 en Begroting
4. Onderbouwing ontwikkeling inwonersbijdrage
5. Memo overzicht inwonersbijdragen
6. Kwartaalbericht 1e kwartaal GMRAN
7. Opgaveovereenkomst Verbonden regio 2023-2025
8. Opgaveovereenkomst Productieve regio 2023-2025
9. Opgaveovereenkomst Circulaire regio 2023-2025
10. Opgaveovereenkomst Ontspannen regio 2023-2025
11. Opgaveovereenkomst Groene groeiregio 2023-2025
12. Algemene voorwaarden Opgavenovereenkomsten
13. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2021
14. Jaarstukken 2021
15. Onderbouwing inzet rekeningoverschot 2021
16. Controleverklaring 2021
17. Accountantsverslag 2021